

Prevencija rizičnih ponašanja kroz lektiru i projekte za poticanje čitanja

Marijana Dragobratović, prof.

ŽSV pedagoga 23. svibnja 2023.

Prevencija

- Posljednjih nekoliko godina sve je više preventivnih programa u školama
- Teškoće u planiranju novih i korisnih sadržaja
- Naša obveza i odgovornost
- Pedagog i knjižničar
- Uz mnoštvo „gotovih“ preventivnih programa mali školski projekti su prepoznati od strane roditelja i učenika kao vrlo korisni
- Rizični i zaštitni čimbenici (poticanje čitanja)

Kompetencije pedagoga

Osobna Komponenta	Kompetentnost za provedbu prevencije			Priprema na fakultetu			Priprema kroz stručno usavršavanje			Praćenje istraživanja s tog područja			Potreba za dodatnom edukacijom		
	da	Niti da niti ne	Ne	Da	Niti da niti ne	ne	da	Niti da niti ne	ne	da	Niti da niti ne	ne	da	Niti da niti ne	ne
Pedagog1	+					+	+			+			+		
Pedagog2	+			+			+			+			+		
Pedagog3	+					+	+			+			+		
Pedagog4	+					+	+			+			+		
Pedagog5	+			+			+			+			+		
Pedagog6	+					+	+			+			+		
Zbroj odgovora	6	0	0	2	0	4	6	0	0	5	1	0	5	1	0

Tablica 6. Osobna komponenta pedagoga u osnovnim školama

Najčešća rizična ponašanja u osnovnoj školi

Vršnjačko nasilje

Konsumiranje alkohola

Pušenje duhana

Pretjerano/ovisničko korištenje interneta

Neprimjerno ponašanje(nepoštivanje školskih i razrednih pravila)

Izbjegavanje i bježanje s nastave

Projekti

Debela
(za učenike 8.
razreda)

Book piknik
(za učenike
nižih razreda)

Školski kurikulum

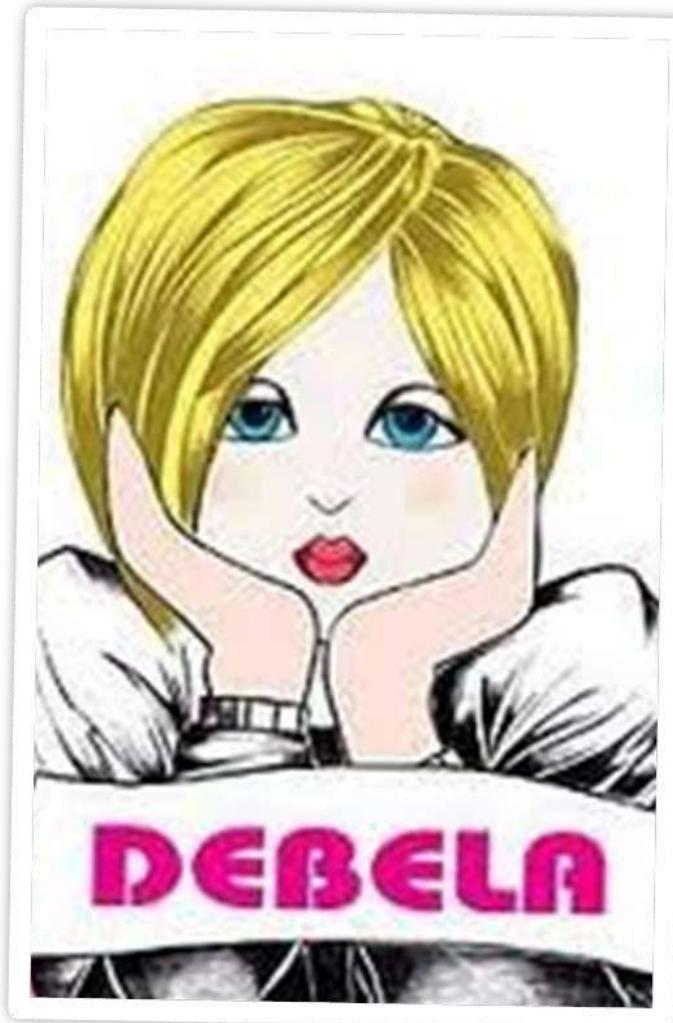
Naziv aktivnosti/programa/projekta: Debelo

Nositelji	Vanja Selak, prof. i Marijana Dragobratović, prof.
Suradnici Korisnici	Razrednici Učenici 8. razreda
Ciljevi	Podizanje samopouzdanja učenika kao temelj prevencije nepoželjnih oblika ponašanja. Poticanje razvijanja pozitivne slike o sebi i razvijanje socijalnih vještina naših učenika. Ostvarivanje ishoda međupredmetnih tema : B.3.1.A Opisuje i procjenjuje vršnjački pritisak. osr C.3.1. Razlikuje sigurne od rizičnih situacija i ima razvijene osnovne strategije samozaštite. B.3.3.A Povezuje samopoštovanje s rizičnim ponašanjima. B.3.3.B Opisuje opasnosti uporabe sredstava ovisnosti te opasnosti drugih rizičnih ponašanja.
Namjena	Prevencija nepoželjnih oblika ponašanja.
Način realizacije	Radionica HJ uz roman za mladež: S. Šesto: Dibela i pedagoške radionice na teme vezane uz djelo (ovisnosti, maloljetnička trudnoća, poremećaji prehrane, ...)
Vremenik	Tijekom Mjeseca borbe protiv ovisnosti (15. 11. – 15. 12.)
Detaljan troškovnik	Potrošni materijal za radionice (papiri, hameri, boje...)
Način vrednovanja i način korištenja rezultata vrednovanja	Praćenje učenika (neposredan uvid u njihova ponašanja, odnos prema nastavi, odnos prema učiteljima i odraslima, odnos među učenicima, individualni razgovori...); usmeno i pismeno izražavanje; izlaganje; stvaranje stripa; novinarski oblici usmenoga i pismenoga izražavanja; predstavljanje knjige

Lektira za
8. razred -
Debela

Debela

- Tinejdžerski roman
- Pisan u prvom licu jednine
- Monološki dnevničko - isповједni roman
- U središtu zbivanja je Lada u dobi od 15 – 16 godina.
- Pratimo njezine dnevničke zapise osobnih doživljaja – onih unutrašnjih (duševnih, nevidljivih), kao i vanjskih (fizičkih, vidljivih).
- Promatramo i doživljavamo svijet oko nje i događanja u njemu.

Roman obrađuje teme

- maloljetnička trudnoća i pobačaj,
- homoseksualnost,
- promiskuitet,
- pretilost,
- nametnuti standardi ljepote,
- ovisnosti (droga, alkohol, pušenje),
- neizlječiva bolest (rak – zloćudni tumor),
- preljub u braku,
- prvo ljubavno iskustvo

Likovi

- Ima 15 godina i pohađa prvi razred gimnazije. Pretila. Nema dečka. Muči je izgled, suvišni kilogrami, prištići. Tijekom dana jede, a po noći se prejeda. Muče je i ljubavni problemi. Ipak, čvrsta je osoba, izgrađenih stavova i ne da se lako navući na nešto što smatra da nije u redu. Duhovita.
- Ostali likovi prolaze kroz niz problema koji nam otvaraju prostor za razgovor o njima

Zadatci za učenike (prije radionica)

- VIJEST U 5 MINUTA (predstavljanje knjige: autor, izdavač, tema, ideja, problematika, ...)
- PLAKAT (slikanje naslovnice; paziti na podatke koji moraju biti istaknuti na naslovnici)
- KOMPOZICIJA (crtanje pet slika kompozicije i svakoj dati naslov)
- KARAKTERIZACIJA LIKOVA (likovi i njihovi problemi koji ih muče)
- PISMO ČITATELJA (pisati pismo čitatelja iznoseći svoja zapažanja od djelu)
- INTERVJU S GLAVNIM JUNAKOM DJELA (čitaju svoj intervju s pitanjima i odgovorima)
- STRIP (slika i tekst)

http://os-mpavlinovica-podgora.skole.hr/?news_id=700#mod_news

Draga književnica,

Pročitala sam vašu knjigu Debela. Lada me zainteresirala svojim neobičnim likom. Ima veliku želju za mršavljenjem, ali prebrzo odustaje. Dok sam čitala ovaj roman, primjetila sam da su joj roditelji vrlo optimistične osobe, dok je ona pravi pesimist. Koristi svaki trenutak da komentira svoje kilograme. Lada ima prijateljicu Ivanu koja joj pokušava biti oslonac dok ju ona nesvjesno izbacuje iz svog života. Posebno me se dojmilo kako se Lada Ponašala prema svojem prijatelju Zlatku sve dok nije saznala da je on u vezi s drugom djevojkom. Meni se ovaj roman svidio jer je i šaljiv i ozbiljan, a nije tekstom obiman pa se možemo koncentrirati na knjigu i pročitati ju, a da nas ne zaboli glava od previše teksta. Knjiga je jako dobra i nadam se da se svidjela svima koji su je pročitali.

Mihaela Gaši, 8. razred

- Predavanje školske liječnice, koja je stručno progovorila o utjecajima sredstava ovisnosti na te o odgovornom spolnom ponašanju i spolnim bolestima.
- Radionica za djevojčice na temu Poremećaji u prehrani i zdrave prehrambene navike. (Učenice su rješavale upitnik o svojim prehrambenim navikama i u opuštenoj atmosferi razgovarale s pedagoginjom o svojim osjećajima i nedoumicama. Posebno smo naglasak stavili na nametnuti ideal ljepote koji se u društvu provlači te sa sobom nosi opasnost od poremećaja u prehrani).
- Za dječake je radionica Pušiti ili ne-donošenje odluka, gdje naglasak nije stavljen na štetnost pušenja, nego na jačanje osobnosti i donošenja pozitivne odluke. Tako su dječaci razgovarali o tome što na njih utječe pri donošenju odluka, te kroz igranje uloga uvježbavali situacije u kojima će zauzeti čvrst stav i neće popustiti pritisku okoline.
- Kviz o ovisnostima
- http://os-mpavlinovica-podgora.skole.hr/?news_id=509#mod_news

- Mogućnosti su različite i projekt se mijenja iz godine u godinu
- Aktivnosti koje smo provodili narednih godina uključivale su i debate i radionice o svim problemima koji se spominju u djelu
- Važno je napomenuti da prije radionica učenici većinom glasova biraju teme koje ćemo posebnije obraditi jer se ne može sve obuhvatiti

Book piknik

- Projekt za poticanje čitanja u suradnji s knjižničarkom
- Učenici nižih razreda (1. i 2.)
- Provodi se u travnju/svibnju u dogovoru s učiteljicama
- Cilj je poticati čitanje
- Razvijati pozitivne vrijednosti i prevenirati rizična ponašanja

Book piknik se provodi kao čitanje individualno i u grupi.

Pri pozivanju učenika predloži se da učenici ponesu svoje najdraže knjige.

Potrebno je položiti prostirke s košarama ili kutijama punim knjiga u školskom vrtu.

Iskusnim čitačima može se dogovoriti čitanje naglas u određenom terminu, ili se prepusti inicijativa učenicima.

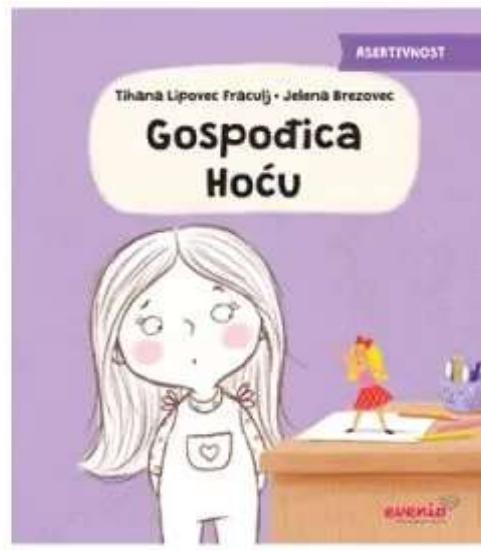
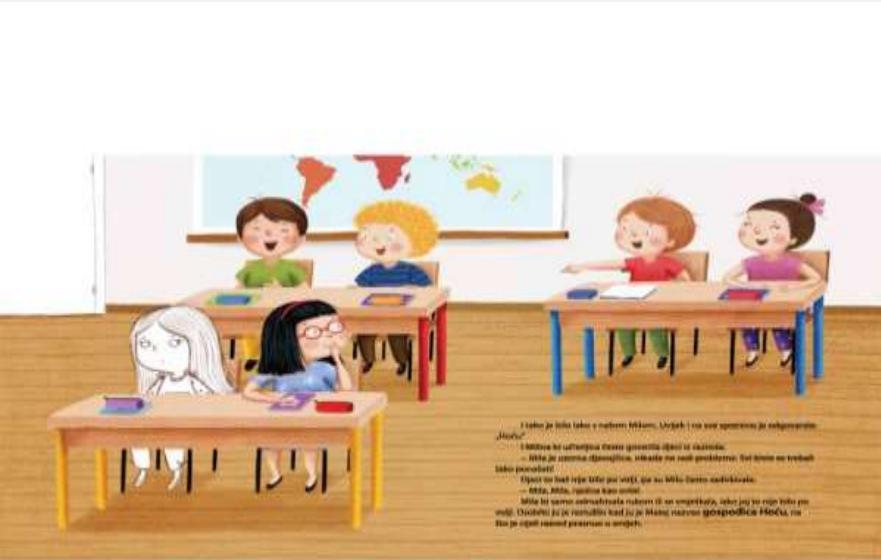
Koriste se pedagoške slikovnice/knjige koje promiču pozitivne vrijednosti i preveniraju rizična ponašanja

Učenici se počaste voćem i sokom kao na pravom pikniku i razvijaju zdrave prehrambene navike

Čitanje se odvija u ugodnoj atmosferi, opuštenom i zabavnom ambijentu

Preporuke slikovnica za Book piknik

- Socioemocionalne kompetencije
– odgovornost, asertivnost,
samokontrola i samopouzdanje

Prihvatanje različitosti

Empatija

Čitanje je vježba
empatije; vježba u
kojoj neko vrijeme
hodate u ludim
cipelama.

Malorie Blackman

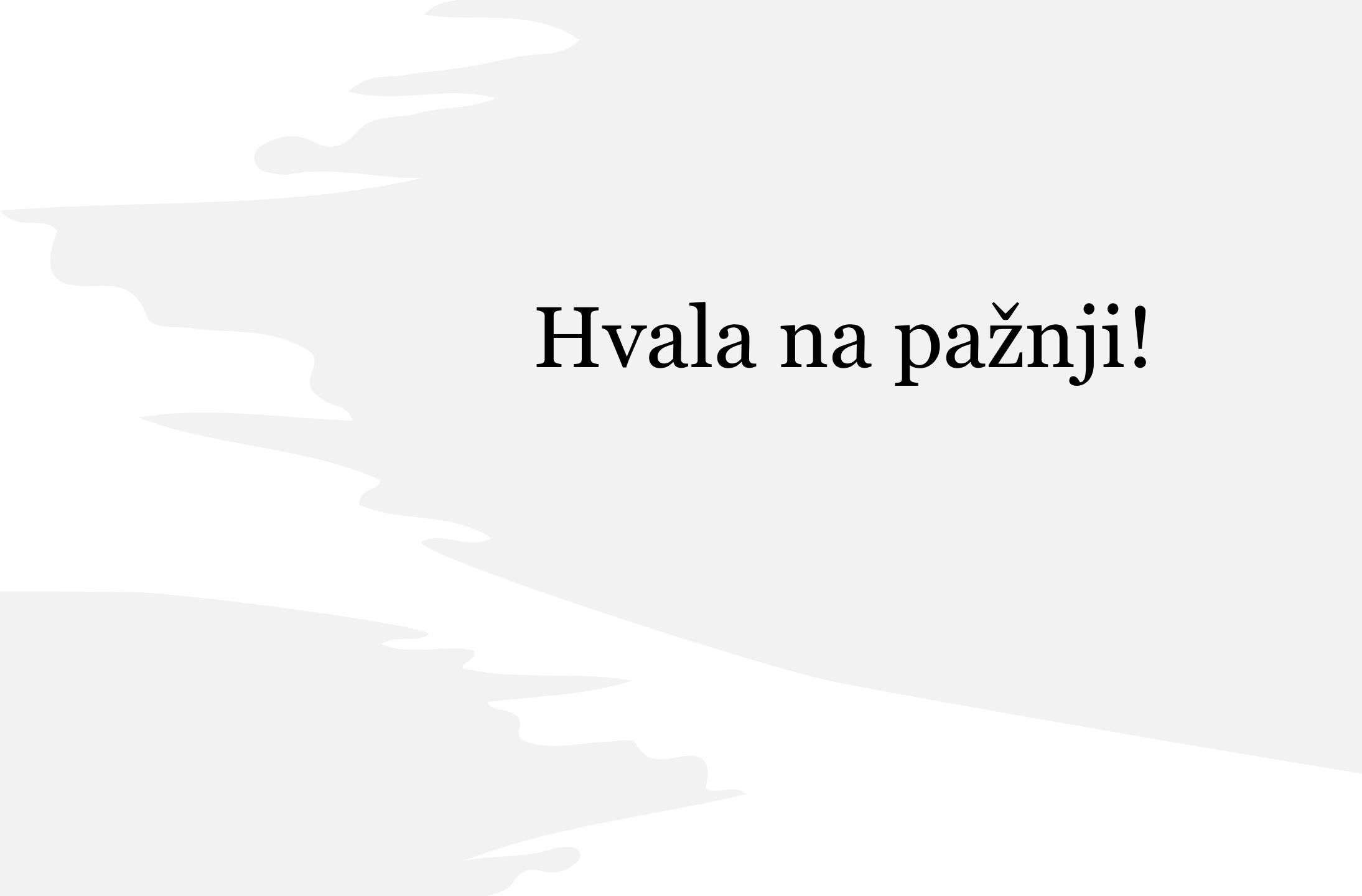
Evaluacija

[https://forms.
office.com/e/i
k4wk4NYqp](https://forms.office.com/e/ik4wk4NYqp)

Prevencija rizičnih ponašanja kroz
lektiru i projekte za poticanje
čitanja

Hvala na pažnji!